

مجموعه قوانین ده و دهیاری

اساسنامه تشکیلات و سازمان دهیاریها

هیأت وزیران در جلسه مورخ ۱۳۸۰/۱۱/۲۱ بنا به پیشنهاد شماره ۱/۸/۳۷۳۸ مورخ ۱۳۷۹/۸/۱ وزارت کشور و به استناد تبصره (۲) ماده واحده قانون تاسیس دهیاریهای خودکفا در روستاهای کشور - مصوب ۱۳۷۷ - اساسنامه ، تشکیلات و سازمان دهیاریها را به شرح ذیل تصویب نمود:

فصل اول - کلیات

فصل دوم - وظایف

فصل سوم - بودجه و امور مالی

کلیات

ماده ۱: محدوده خدماتی هر دهیاری بنا به پیشنهاد مشترک دهیار و شورای اسلامی روستا - که در این اساسنامه شورا نامیده می شود - و موافقت شورای اسلامی بخش یا جانشین قانونی آن ها تعیین می شود و پس از کسب نظر از دستگاه های ذی ربط و تایید استاندار قابل اجرا است .

تبصره : در صورتی که محدوده قانونی روستا قبلاً به وسیله دستگاه های ذی ربط تعیین شده باشد تا تعیین محدوده جدید ، محدوده قبلی قابل استناد است.

ماده ۲: دهیاری نهاد عمومی غیر دولتی محسوب می شود. دارای شخصیت حقوقی مستقل است و به صورت خودکفا اداره می شود.

ماده ۳: هر دهیاری دارای درجه ای خواهد بود که با توجه به حجم کار ، درآمد، جمعیت و وسعت روستا تعیین و پس از کسب نظر از وزارت جهاد کشاورزی از طریق وزارت کشور ابلاغ می شود.

ماده ۴: کلیه مکاتبات دهیاری فقط با امضای شخص دهیار معتبر است.

ماده ۵: دهیار طبق بند (م) ماده (۶۸) قانون تشکیلات ، وظایف و انتخابات شوراهای اسلامی کشور و انتخاب شهرداران - مصوب ۱۳۷۵ - (که در این اساسنامه ، قانون شوراها نامیده می شود) برای مدت چهارسال توسط شورا انتخاب و برای صدور حکم به بخشدار معرفی می شود و انتخاب مجدد وی بلا مانع است.

تبصره ۱: یک نسخه از حکم دهیار توسط بخشداری به واحد مربوط در استانداری ارسال می شود.

تبصره ۲: واحدهای ذی ربط در استانداریها مکلفند فهرست اسامی کلیه دهیاران و خلاصه وضعیت آنها را تنظیم و به اداره ذی ربط در وزارت کشور ارسال نمایند. همچنین هر گونه تغییر و اصلاحی باید به اداره یاد شده اعلام شود.

ماده ۶: خدمت دهیار در موارد زیر به پایان می رسد :

۱- حجر دهیار

۲- از دست دادن هر یک از شرایط احراز سمت دهیار به تشخیص شورا

۳- قبول استغای دهیار توسط شورا

تبصره : در صورت عدم قبول استعفا از طرف شورا ، دهیار می تواند بعد از پانزده روز از تاریخ اعلام ، استغای خود را به دفتر بخشداری ارسال کند و شورا موظف است حداکثر قبل از اتمام مدت ، دهیار جدید را انتخاب و جهت صدور حکم به بخشدار معرفی نماید.

۴- عزل دهیار با اکثریت آرای اعضای شورا با رعایت آیین نامه ها و مقررات مربوط .

۵- عدم حضور در محل خدمت بیشتر از پانزده روز بدون کسب مجوز از رئیس شورا یا نداشتن عذر موجهه تشخیص شورا.

ماده ۷: کارکنان دولت، سازمان ها و موسسات وابسته به دولت ، موسسات عمومی غیر دولتی و دولتی و سازمان های وابسته به آنها می توانند به عنوان مأمور به خدمت در سمت دهیار انجام وظیفه نمایند و پس از خاتمه دوره خدمت با رعایت مقررات استخدامی مربوط به سازمان محل خدمت اولیه خود بازگردند و مدت ماموریت آن ها جزء سوابق خدمتی مرتبط آنان محسوب می شود، چنانچه دهیار از بین مستخدمان وزارتخانه ها یا موسسات یاد شده انتخاب نشده باشد پس از برکناری یا خاتمه دوره قانونی یا استعفا او ، دهیاری ، وزارت کشور و سایر مراجع ذی ربط در قبال او هیچ گونه تعهد استخدامی نخواهند داشت.

تبصره ۱: هرگاه یکی از کارمندان وزارتخانه ها و موسسات دولتی موضوع این ماده برای تصدی دهیاری انتخاب شود و خود او راضی باشد، اداره متبوع کارمند مکلف است با ماموریت او موافقت کند.

تبصره ۲: دهیار می تواند همزمان با تصدی مسئولیت دهیاری به فعالیت آموزشی خود نیز ادامه دهد.

ماده ۸: در فاصله بین برکناری دهیار یا استعفا یا خاتمه خدمت او ، تا انتخاب دهیار جدید که نباید بیش از سه ماه به طول انجامد، یکی از کارکنان دهیاری به انتخاب شورا به عنوان سرپرست دهیاری انجام وظیفه می نماید.

ماده ۹: دهیار در زمان تصدی خود ، نمی تواند رئیس یا عضو هیات مدیره یا مدیرعامل شرکت ها و مؤسساتی باشد که تمام یا قسمتی از حوایج عمومی حوزه دهیاری را تامین می نماید . همچنین دهیار حق ندارد در معاملات و قراردادهایی که یک طرف آن دهیاری است به طور مستقیم ذی سهم یا ذی نفع باشد.

وظایف

ماده ۱۰: وظایف تفصیلی دهیار و دهیاری جهت اداره و حفظ توسعه پایدار روستا بر اساس قانون شوراها و با رعایت قوانین و مقررات مربوط به شرح زیر است:

۱- بهبود وضع زیست محیطی روستا.

۲- کمک به شورا در خصوص بررسی و شناخت کمبودها ، نیازها و و نارسایی های اجتماعی ، اقتصادی ، عمرانی ، بهداشتی ، فرهنگی ، آموزشی و امور رفاهی روستا و تهیه طرح ها و پیشنهادهای اصلاحی و عملی در زمینه های یاد شده و ارائه آن به مسئولان ذی ربط جهت اطلاع و برنامه ریزی و اقدام لازم.

۳- تشویق و ترغیب روستائیان به انجام اقدامات لازم در جهت رعایت سیاست های دولت.

۴- مشارکت و همکاری با شورا در جهت پی گیری اجرای طرح های عمرانی اختصاص یافته به روستا .

۵- همکاری موثر با سازمان ثبت احوال در جهت ثبت موالید و متوفیات و تهیه آمار مربوط.

۶- تامین اراضی مورد نیاز مرتبط با اهداف و وظایف دهیاری پس از اخذ مجوز قانونی.

۷- همکاری موثر با مسئولان ذی ربط در جهت حفظ و نگهداری منابع طبیعی واقع در محدوده قانونی و حریم روستا .

۸- تشویق و ترغیب روستائیان به توسعه صنایع دستی و اهتمام به ترویج، توسعه و بازاریابی محصولات کشاورزی و دامی روستا.

۹- اجرای مصوبات شورا.

۱۰- همکاری با نیروی انتظامی و ارسال گزارش پیرامون وقوع جرایم و اجرای مقررات خدمت وظیفه عمومی ، حفظ نظم عمومی و سعی در حل اختلافات محلی.

۱۱- اعلام فرامین و قوانین دولتی مربوط و پیگیری حسن اجرای آن ها .

۱۲- مراقبت ، حفظ و نگهداری اموال و تاسیسات عمومی در اختیار دهیاری .

۱۳- همکاری با سازمان ها و نهاد های دولتی و ایجاد تسهیلات لازم برای ایفای وظایف آن ها.

۱۴- مراقبت بر اجرای مقررات بهداشتی و حفظ نظافت و ایجاد زمینه مناسب برای تامین بهداشت محیط.

۱۵- ارسال گزارش های درخواست شده به شورا در موعد مقرر توسط دهیار.

۱۶- حضور دهیار در زمان و مکان مقرر و پاسخگویی به سوالات در صورت تقاضای شورا.

۱۷- ارسال گزارش ماهانه فعالیت های دهیاری برای شورا و رونوشت آن به بخشداری .

۱۸- تهیه تعرفه عوارض با همکاری شورا و ارائه آن به شورای اسلامی بخش به منظور تصویب و طی سایر مراحل قانونی.

۱۹- وصول عوارض مصوب مراجع قانونی و مصرف آن در موارد معین.

۲۰- مراقبت بر وضعیت بهداشتی گرمابه ها، نانوائی ها ، قصابی ها، قهوه خانه ها و فروشگاه های مواد غذایی و بهداشتی بر اساس ضوابط و مقررات مربوط و معرفی اماکن غیر بهداشتی به مسئولان ذی ربط.

۲۱- برآورد، تنظیم و ارائه بودجه سالانه دهیاری و متمم و اصلاح آن به شورا جهت تصویب.

۲۲- اهدا و قبول اعانات و هدایا به نام روستا با تصویب شورا.

۲۳- فراهم نمودن زمینه ایجاد خیابان ها ، کوچه ها ، میدان ها ، پارک ها ، فضاهای سبز ، ورزشی و آموزشی مراکز تفریحی عمومی و مجاری آب و توسعه معابر و اجرای آن ها از طریق دهیاری و همکاری در زمینه طرح بهسازی روستا .

۲۴- نظیف ، نگهداری و تسطیح معابر و انهار عمومی و مجاری آب ها و فاضلاب و لایروبی قنوات مربوط به روستا و تامین آب و روشنایی در حد امکان.

۲۵- کمک در احداث تاسیسات تولید و توزیع آب ، برق و مخابرات و تعیین نرخ آن در روستا تا زمان اقدام مراجع ذی ربط (وزارتخانه های جهاد کشاورزی ، نیرو ، پست و تلگراف و تلفن و شرکت آب و فاضلاب روستایی).

۲۶- مراقبت بر بهداشت ساکنان روستا و تشریک مساعی با وزارت بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی برای واکسیناسیون در جهت پیش گیری از بیماریهای واگیر.

۲۷- جلوگیری از تکدی گری و واداشتن متکدیان به کار.

۲۸- انجام معاملات دهیاری اعم از خرید و فروش اموال منقول و غیرمنقول ، مقاطعه ، اجاره و استجاره.

۲۹- ایجاد و سازماندهی غسلخانه و گورستان و تهیه وسایل حمل اموات و مراقبت در انتظام امور آن ها.

۳۰- اتخاذ تدابیر لازم برای حفظ روستا از خطر سیل و حریق و رفع خطر از بناها و دیوارهای شکسته و خطرناک واقع در معابر و اماکن عمومی و تسطیح چاه ها و چاله های واقع در معابر بر اساس مصوبات شورا.

۳۱- همکاری در جلوگیری از شیوع بیماریهای انسانی و حیوانی واگیر و مشترک انسان و دام ، اعلام مشاهده این گونه بیماریها به مراکز بهداشتی درمانی و دامپزشکی محل یا سایر مراکز ذی ربط ، اهتمام به دور نگهداشتن بیماران مبتلا ، معالجه و دفع حیوانات مبتلا به امراض واگیر ، بلاصاحب یا مضر.

۳۲- تشریک مساعی با سازمان میراث فرهنگی در حفظ بناها و آثار باستانی روستا و همکاری با مسئولان ذی ربط برای اداره ، احداث ، نگهداری و بهره برداری از تاسیسات عمومی ، اقتصادی ، اجتماعی ، فرهنگی ، ورزشی و رفاهی مورد نیاز روستا در حد امکانات .

۳۳- صدور پروانه برای ساختمان هایی که در محدوده قانونی روستا ساخته می شوند با رعایت مقررات مندرج در آیین نامه مربوط به استفاده از اراضی احداث بنا و تاسیسات در خارج از محدوده قانونی و حریم شهرها موضوع تصویب نامه شماره ۴۹۴۰ مورخ ۱۳۵۵/۲/۲۲ و سایر مقررات.

۳۴- همکاری با شورای بخش و بخشداری به منظور بررسی و صدور پروانه های کسب.

۳۵- معرفی خانواده های بی سرپرست و بی بضاعت به سازمان بهزیستی کشور و کمیته امداد امام خمینی و مساعدت به آن ها در حد امکانات .

۳۶- همکاری در نگهداری و تسطیح راه های واقع در حریم اراضی روستا از طریق خودیاری اهالی روستا و دستگاه های ذی ربط.

۳۷- مساعدت و همکاری با کشاورزان در جهت معرفی محصولات کشاورزی و تولیدات صنعتی و صنایع دستی روستا در مراکز شهری و نمایشگاه های ذی ربط.

۳۸- پیگیری و مساعدت در جهت ایجاد موسسات خیریه و صندوق های قرض الحسنه و موسسات فرهنگی .

۳۹- همکاری با واحدهای امدادسانی در هنگام وقوع حوادث و سوانح غیرمترقبه و بلایای طبیعی .

۴۰- گزارش پیشرفت یا عدم پیشرفت فیزیکی طرح ها به شورا و بخشدار و پیشنهاد راه کارهای مناسب برای تسریع در اجرای آن ها در جهت اجرای بند (ه) ماده (۶۸) قانون شوراها.

۴۱- همکاری با دستگاههای ذی ربط در جهت تهیه و اجرای طرح هادی روستا و تهیه پیشنهادهای لازم و تعیین کاربری اراضی واقع در روستا به منظور گنجاندن آن ها در طرح هادی و اجرای ضوابط مصوب مربوط با موافقت شورا.

۴۲- مراقبت و اهتمام کامل در نصب برگه قیمت بر روی اجناس و اجرای تصمیمات شورای اسلامی بخش و روستا نسبت به ارزانی و فراخوانی خواروبار و مواد مورد احتیاج عمومی و جلوگیری از فروش اجناس فاسد شده و معدوم نمودن آن ها با هماهنگی مراجع قانونی ذی ربط.

۴۳- همکاری با مراجع ذی ربط در جهت تسهیل دسترسی مردم روستا به آرد و نان مرغوب.

۴۴- پی گیری و ایجاد زمینه نظارت بر امور بهداشتی روستا از قبیل کشتار بهداشتی دام و عرضه گوشت.

۴۵- اجرای مقررات دهیاری که جنبه عمومی دارد و به تصویب شورا و تاییدشورای اسلامی بخش رسیده ، پس از اعلام برای کلیه ساکنان روستا لازم الرعایه است.

۴۶- پیشنهاد نامگذاری معابر و اماکن و تاسیسات روستا به شورا جهت بررسی و ارایه آن ها به شورای اسلامی بخش جهت سیر مراحل لازم.

۴۷- شناسایی زمینه های اشتغال و مساعدت در جهت تامین کار برای افراد جویای کار با همکاری دستگاه های ذی ربط.

بودجه و امور مالی

ماده ۱۱: اهالی روستا به منظور تاسیس دهیاری مبلغی را به عنوان خودیاری تاسیس دهیاری به حساب بانکی دهیاری که در یکی از نزدیک ترین شعب بانک های کشور به نام دهیاری افتتاح می شود واریز و برگه پرداخت را همراه با درخواست اهالی و شورا به وزارت کشور ارائه می نمایند.

تبصره ۱: میزان سرانه نقدی خودیاری و کمک های غیر نقدی اهالی براساس دستورالعملی تعیین می شود که وزارت کشور تهیه و ابلاغ خواهد نمود.

تبصره ۲: سرمایه غیر نقدی که از طریق اهالی تامین خواهد شد عبارت است از اموال منقول و غیر منقول اعم از ماشین آلات ، زمین ، ساختمان و تاسیسات که مورد استفاده دهیاری قرار می گیرد.

تبصره ۳: کل سرمایه نقدی و غیر نقدی موضوع این ماده متعلق به دهیاری روستای محل است.

تبصره ۴: انتقال و واگذاری اموال و املاک دهیاری تابع آیین نامه مالی و معاملاتی دهیاری موضوع تبصره (۱) ماده واحده قانون تاسیس دهیاریهای خودکفا در روستاهای کشور - مصوب ۱۳۷۷ - است.

ماده ۱۲: سال مالی دهیاری از اول فروردین ماه هر سال تا آخر اسفندماه همان سال خواهد بود به استثنای اولین سال که آغاز آن تاریخ تاسیس دهیاری و پایان آن اسفندماه همان سال است.

ماده ۱۳: منابع درآمد دهیاری عبارتند از: عوارض مقرر در آیین نامه اجرایی نحوه وضع و وصول عوارض توسط شوراهای اسلامی شهر، بخش و شهرک موضوع قانون تشکیلات ، وظایف و انتخابات شوراهای اسلامی کشور و انتخاب شهرداران ، مصوب ۱۳۷۵ موضوع تصویب نامه شماره ۳۲۴۵۹ / ت ۵۲۱۸۲۳ - مورخ ۱۳۷۸/۸/۱۰ . عوارض صدور پروانه ساختمان با رعایت آیین نامه مندرج در بند (۱) این ماده و سایر قوانین و مقررات مربوط . دریافت وام از بانک ها و موسسات اعتباری با تصویب شورا و تایید شورای اسلامی بخش.

درآمد حاصل از کمک های دولتی و خودیاری بخش خصوصی ،

اعانات و هدایا در چهارچوب دستورالعمل های مربوط.

وصول بهای خدماتی که دهیاری ارائه می دهد با تصویب شورا و تایید بخشدار و رعایت دستورالعمل های مربوط.

کمک های دولت برای اجرای طرح های خدماتی و عمرانی در قالب بودجه سالانه کل کشور.

درآمدهای ناشی از عوارض اختصاص یافته از سوی مراجع وضع عوارض به منظور ایجاد تاسیسات عمومی و دولتی در محدوده قانونی روستا و حریم آن.

ماده ۱۴: کلیه عوارض و درآمدهای دهیاری منحصرأ به مصرف همان روستا می رسد.

ماده ۱۵: حقوق ماهانه دهیار از محل بودجه شورا مندرج در ماده (۴۷) آیین نامه اجرایی تشکیلات، انتخابات داخلی و امور مالی شوراهای اسلامی روستا و نحوه انتخاب دهیار موضوع تصویب نامه شماره ۱۷۶۰/ت/۲۱۰۶۸ هـ - مورخ ۱۳۷۸/۱/۲۴ و به استناد ماده (۹۴) قانون شوراها و با توجه به درجه دهیاری و دستورالعمل مربوط که از طریق وزارت کشور ابلاغ خواهد شد تعیین می شود.

ماده ۱۶: صدور احکام حقوقی و ماموریت و مرخصی دهیار با موافقت شورا از طریق بخشدار صورت می گیرد.

ماده ۱۷: هرگونه برداشت از وجوه و اعتبارات دهیاری در قالب بودجه مصوب سالانه و طرح های مصوب شورا با رعایت مقررات مربوط انجام می شود.

ماده ۱۸: اسناد و اوراق تعهدآور و حساب های بانکی به امضای مشترک دهیار و مسئول مالی دهیاری که ذی حساب دهیار است انجام می شود.

ماده ۱۹: دهیار مکلف است تا پایان دی ماه هر سال بودجه سال بعد دهیاری را به شورا ارائه نماید و شورا موظف است حداکثر تا نیمه اسفندماه همان سال به بودجه پیشنهادی رسیدگی و در مورد آن اظهارنظر نماید و قبل از پایان اسفندماه بودجه مصوب را جهت اجرا به دهیاری ابلاغ نماید.

تبصره ۱: دهیار می تواند در صورت نیاز در طول سال مالی و قبل از انقضای آن نسبت به ارایه متمم یا اصلاح بودجه پیشنهادی دهیاری برای اظهارنظر و تصویب نهایی به شورا اقدام نماید.

تبصره ۲: دهیار مکلف است حداکثر تا نیمه خردادماه سال بعد تفریغ بودجه و صورت های مالی دهیاری را حسب اظهارنظر به شورا ارائه و شورا موظف است حداکثر تا پایان تیرماه نسبت به صورت های مالی و تفریغ بودجه شورا اعلام نظر و تصمیم مقتضی اتخاذ و مراتب را جهت اقدام لازم قانونی به دهیار ابلاغ نماید.

معاون اول رییس جمهور - محمدرضا عارف

آیین نامه اجرایی نحوه وضع و وصول عوارض توسط شوراهای اسلامی

آیین نامه اجرایی نحوه وضع و وصول عوارض توسط شوراهای اسلامی شهر، بخش و شهرک موضوع قانون تشکیلات، وظایف و انتخابات شوراهای اسلامی کشور و انتخاب شهرداران مصوب ۱۳۷۵

مصوب هیات وزیران ۷/۷/۱۳۷۸

هیات وزیران در جلسه مورخ ۷/۷/۱۳۷۸ بنا به پیشنهاد وزارت کشور و به استناد مواد (۹۴) و (۷۷) قانون تشکیلات، وظایف و انتخابات شوراهای اسلامی کشور و انتخاب شهرداران - مصوب ۱۳۷۵ - و همچنین برای تعیین سیاستهای عمومی دولت موضوع بند (۱۶) ماده (۷۱) قانون فوقالذکر، آیین نامه اجرایی ماده (۷۷) و بند (۱۶) ماده (۷۱) قانون آیین نامه اجرایی نحوه وضع و وصول عوارض توسط شوراهای اسلامی شهر، بخش و شهرک موضوع قانون تشکیلات، وظایف و انتخابات شوراهای اسلامی کشور و انتخاب شهرداران - مصوب ۱۳۷۵ یاد شده را به شرح زیر تصویب نمود.

حسن حبیبی - معاون اول رییس جمهور

ماده ۱:

شوراهای اسلامی شهر، بخش و شهرک می‌توانند برای تعیین بخشی از هزینه‌های شهر، بخش و یا شهرک مربوط اعم از هزینه‌های خدماتی، اداری و عمرانی با رعایت ضوابط، ترتیبات و سیاستهای موضوع این آیین‌نامه عوارض وضع نمایند.

ماده ۲:

وضع عوارض توسط شوراهای اسلامی شهر، شهرک و بخش در حدود درآمدها، عرضه کالاها و خدمات و سایر موضوعهایی است که مربوط به شهر، شهرک یا بخش ذی‌ربط باشد.

تبصره: وضع عوارض جدید بر تولیداتی که برای عرضه در سایر نقاط یا برای صادرات اختصاص می‌یابد و همچنین وضع عوارض بر درآمدهای ناشی از معادن منابع و طرحهای ملی بر عهده سایر مراجع که در قوانین و مقررات مربوط تعیین شده یا می‌شوند، خواهد بود.

ماده ۳:

عوارض موضوع این آیین‌نامه از اماکن، واحدهای صنفی، تولیدی، خدماتی، صنعتی و هر گونه منبع درآمدی دیگری قابل وصول است که محل استقرار آن در مورد شهرها، محدوده قانونی شهر، موضوع تبصره (۱) ماده (۴) قانون تعاریف و ضوابط تقسیمات کشوری - مصوب ۱۳۶۲ - و در مورد بخش و روستا، محدوده موضوع مواد (۶ و ۱۳) قانون تعاریف و ضوابط تقسیمات کشوری - مصوب ۱۳۶۲ - که به تصویب هیات وزیران رسیده یا برسد و در مورد شهرکها محدوده‌ای که به تصویب کمیسیون موضوع ماده (۱۳) آیین‌نامه مربوط به استفاده از اراضی و احداث بنا و تاسیسات در خارج از محدوده قانونی حریم شهرها - صوب ۱۳۷۵ - رسیده است، باشد.

تبصره ۱- در صورتی که محدوده شهر و روستا تعیین نشده باشد، در مورد شهرها محدوده‌ای که در طرح جامع موضوع بند (۳) ماده (۲) قانون تاسیس شورای عالی شهرسازی و معماری ایران - مصوب ۱۳۵۱ - و در مورد روستاها محدوده‌ای که در طرح هادی موضوع ماده (۱۷) اساسنامه بنیاد مسکن انقلاب اسلامی - صوب ۱۳۶۶ - تعیین شده است، ملاک خواهند بود.

تبصره ۲ - مراجع تصمیم گیر در مورد محدوده شهر، مجاز نمی‌باشند محدوده‌هایی را که توسط سایر مراجع قانونی برای ایجاد شهرک یا مراکز جمعیتی دیگر خارج از شهرها تعیین شده یا می‌شوند بدون جلب نظر مراجع قانونی یاد شده به حدود شهر ملحق نمایند.

ماده ۴:

وصول عوارضی که طبق این آیین‌نامه توسط شوراهای اسلامی شهر، بخش و یا شهرک وضع می‌شود، در مورد عوارض شهر بر عهده شهرداری، در مورد روستا بر عهده دهیار و دهیاری و در مورد شهرکها بر عهده مسیولان اجرایی شهرک مربوط خواهد بود که مطابق مقررات مربوط و ضمانتهای اجرایی آن اقدام می‌نمایند. مرجع وصول مکلف به دادن رسید رسمی به مؤدی است.

ماده ۵:

نحوه وصول عوارضی که به موجب این آیین‌نامه توسط شوراهای اسلامی شهر، بخش و یا شهرک وضع می‌شوند توسط همان شوراهای تعیین می‌گردد.

تبصره: وزارت کشور به استناد ماده (۹۴) قانون تشکیلات، وظایف و انتخابات شوراهای اسلامی کشور و انتخاب شهرداران - مصوب ۱۳۷۵ - و به منظور تعیین هماهنگی در شیوه محاسبه عوارض در شوراهای بخش و شهرک و همچنین ایجاد یکنواختی در نظام عوارض در سراسر کشور، آیین‌نامه‌های لازم را تهیه و جهت تصویب به هیات وزیران ارائه می‌نماید. در خصوص شوراهای اسلامی شهر دستورالعملهای موضوع ماده (۳۰) آیین‌نامه مالی شهرداریها مراعات می‌گردد.

ماده ۶:

عوارضی که به موجب این آیین‌نامه توسط شوراهای اسلامی شهر، بخش و یا شهرک وضع می‌شود، حسب مورد برای تعیین هزینه‌های همان شهر، روستا و یا شهرک در قالب بودجه مصوب شهرداری و شوراهای شهر، شهرک و بخش مربوط مصرف خواهد شد.

ماده ۷:

شوراهای اسلامی شهر، بخش و شهرک می‌توانند برای تعیین تمام یا بخشی از هزینه‌های طرحهای خاص خدماتی یا عمرانی، عوارض خاصی برای مدت و مورد معین وضع نمایند. عوارضی که از این طریق وصول می‌گردد، صرفاً در همان مدت و مورد تعیین شده در مصوبه وضع عوارض، قابل مصرف می‌باشد.

ماده ۸:

مرجع رسیدگی به شکایت در مورد میزان، نحوه محاسبه و وصول و سایر موضوعهای مربوط به عوارضی که توسط شوراها با رعایت این آیین‌نامه وضع می‌شوند و یا عوارض محلی که قبلاً توسط مراجع ذیصلاح وضع شده و موضوع تبصره ماده (۲) این آیین‌نامه نمی‌باشند، در مورد عوارض شهر به ترتیبی است که در ماده (۷۷) قانون شهرداریها مقرر شده است و در خصوص عوارض موضوع این آیین‌نامه که توسط شوراهای اسلامی بخش و شهرک وضع شده است، به عهده هیاتی مرکب از وزارت کشور، وزیر دادگستری و شوراهای اسلامی بخش یا شهرک می‌باشد.

تبصره: در مورد عوارض شهر، مرجع رسیدگی به اعتراض از تصمیمات کمیسیون موضوع ماده (۷۷) قانون شهرداریها، دیوان عدالت اداری است و در مورد نظر هیات مذکور در قسمت اخیر ماده (۸) معترض می‌تواند به مرجع قانونی ذی‌ربط مراجعه نماید.

ماده ۹:

شوراها می‌توانند در هنگام وضع عوارض جدید یا در زمان مقتضی نسبت به موارد معافیت، کاهش، تخفیف و لغو عوارضی که تصویب نموده‌اند، با توجه به سیاستهای مقرر در این آیین‌نامه اتخاذ تصمیم نمایند.

ماده ۱۰:

لغو، کاهش و افزایش، اعطای تخفیف و یا معافیت از عوارض که قبل از تشکیل شوراهای اسلامی شهر، شهرک و بخش موضوع قانون مصوب ۱۳۷۵ توسط سایر مراجع ذی‌صلاح وضع شده و موضوع تبصره ماده (۲) این آیین‌نامه نمی‌باشند به عهده شورای اسلامی شهر، بخش و شهرک ذی‌ربط می‌باشد.

ماده ۱۱:

عوارضی که تاکنون توسط مراجع ذی‌صلاح وضع شده و دارای شرایط مذکور در تبصره ماده (۲) آیین‌نامه است، به شرح مندرج در فهرست پیوست این آیین‌نامه کماکان توسط مراجعی که در مصوبات مربوط به وضع عوارض و اصلاحات آن تعیین شده است وصول می‌شود و به ترتیب مقرر در همان مصوبات به مصرف خواهند رسید. صادرات غیر نفتی در سال ۱۳۷۸ مطابق تبصره (۵) قانون بودجه سال ۱۳۷۸ از پرداخت هر گونه عوارض از جمله عوارض شهرداری به استناد هر قانونی که وضع شده باشد معاف است.

تبصره: وزارت کشور مکلف است کمیته‌ای مرکب از نمایندگان وزارت کشور، وزارت امور اقتصادی و دارایی، سازمان برنامه و بودجه، وزارت بازرگانی، وزارت صنایع، نماینده دستگاه ذی‌ربط و نماینده رییس جمهور به منظور بررسی عوارض موضوع تبصره ماده (۲) این آیین‌نامه و ارایه راه کارهای لازم در خصوص مرجع وضع، کاهش، افزایش و اعطای تخفیف و معافیت از این عوارض، نحوه و چگونگی وصول و مصرف آن، سهم دستگاه وصول کننده، مرجع حل اختلاف بین مؤدی و دستگاه وصول کننده و سایر موارد مربوط تشکیل دهد. کمیته مذکور کلیه جوانب موضوع را ظرف سه ماه بررسی و نتیجه را از طریق وزارت کشور به هیات وزیران منعکس خواهد نمود. همچنین این کمیته وظیفه دارد عوارضی را که قبلاً توسط مراجع ذی‌صلاح وضع شده است و واجد اوصاف مذکور در تبصره ماده (۲) این آیین‌نامه می‌باشد، با این آیین‌نامه و سیاستهای عمومی دولت انطباق دهد و نتیجه را برای تصمیم‌گیری به مراجع مسیول ارایه نماید.

فهرست عوارض غیر محلی موضوع ماده (۱۱) آیین‌نامه پیوست می‌باشد.

ماده ۱۲:

شوراهای اسلامی مکلفند نسخه‌ای از مصوبات مربوط به عوارض را ظرف یک هفته از تاریخ تصویب به همراه مستندات و گزارش توجیهی آن جهت ارسال به وزارت کشور به استانداردی محل ارسال نمایند. استانداردها مکلفند حداکثر ظرف دو هفته پس از وصول چنین مصوباتی مصوبه شورا و ضمایم آن را به همراه نظرات کارشناسی خود و همچنین فهرستی از عوارض محلی وضع شده و قابل وصول در محدوده شهر، بخش و یا شهرک مربوط (موضوع ماده (۳) و تبصره (۱) همان ماده از این آیین‌نامه) به وزارت کشور ارسال نمایند. چنانچه مصوبات مزبور در مدت یک ماه از تاریخ وصول به وزارت کشور مورد ایراد یا لغو توسط وزیر کشور واقع نشد، شوراهای مکلفند مصوبه را از طریق درج در روزنامه‌ها و جراید محلی یا روزنامه‌های کنترالاتشار یا از طریق انتشار اعلامیه و یا هر طریق دیگری که جنبه اعلان عمومی دارد، به آگاهی عموم برسانند. عوارض مربوط از تاریخ اعلان قابل وصول است.

تبصره: مصوبات مربوط به عوارض توسط شورای اسلامی شهر تهران مستقیماً به وزارت کشور ارسال می‌شود.

ماده ۱۳:

اجرای مصوبات ناظر به وضع عوارض جدید یا افزایش عوارض قبلی در مورد وزارتخانه‌ها، سازمانها و مؤسسات و شرکتهای دولتی در صورتی که قبل از تنظیم نهایی لایحه بودجه کل کشور در دولت به تصویب شوراهای اسلامی ذی‌ربط رسیده باشد، از آغاز سال مالی بعد امکان‌پذیر می‌باشد و در صورتی که بعد از تنظیم لایحه بودجه و قبل از پایان همان سال تصویب شده باشد، مصوبه از ابتدای دومین سال مالی بعد از تصویب عوارض قابل اجرا خواهد بود.

ماده ۱۴:

شوراها موظفند به هنگام تصمیم‌گیری راجع به عوارض علاوه بر توجه به سیاستهای کلی که در برنامه پنجساله و قوانین بودجه‌سالیانه اعلام می‌شود، سیاستهای عمومی دولت را به شرح ذیل مراعات نمایند:

الف) نیل به سمت خودکفایی شهرداری، دهیاری و شهرک مربوط از طریق وضع و وصول عوارض متناسب با هزینه‌های مورد نیاز؛

ب) رعایت تناسب میزان عوارض با ارایه خدمات عمومی و عمرانی به اقشار و بخش‌های مختلف اعم از دولتی و غیر دولتی؛

پ) جهت‌گیری به سوی وضع عوارض‌هایی که به صورت غیر مستقیم وصول می‌شوند؛

ت) تناسب وضع عوارض در هر محل با تولیدات و درآمدهای اهالی؛

ث) توجه به اثرات تبعی وضع عوارض بر اقتصاد محل؛

ج) هماهنگی و وحدت رویه در نظام عوارض؛

چ) رعایت اولویت وضع عوارض به صورت درصدی از قیمت فروش کالا و خدمات بر سایر روش‌ها از جمله روش وضع عوارض مقطوع؛

ح) وضع عوارض متناسب با ارزش افزوده زمین ناشی از تصمیمات مراجع قانونی و یا اجرای طرح‌های عمرانی؛

خ) جلوگیری از وضع عوارض مضاعف بر کالاهای تولیدی؛

د) توجه داشتن به رشد تولید و گسترش واحدهای تولیدی در منطقه به هنگام وضع عوارض بر تولید؛

ذ) محاسبه وصول عوارض در مورد واحدهای تولیدی بر اساس فروش واقعی در دوره مورد نظر؛

ر) خودداری از وضع عوارض بر کالاهای صادراتی؛

ز) توجه به اقشار کم درآمد هنگام وضع عوارض با اعطای تخفیف، معافیت و نظایر آن؛

ژ) رعایت حال ایثارگران هنگام وضع عوارض با اعطای تخفیف، معافیت و نظایر آن؛

س) اعمال رویه‌های تشویقی برای پرداخت به موقع عوارض؛

ش) وضع بدون تبعیض عوارض بر اساس اصل (۳) قانون اساسی.

تبصره: افزایش میزان عوارض موضوع این آیین‌نامه زودتر از یک سال صورت نخواهد گرفت و وضع عوارض جدید و افزایش عوارض قبلی عطف به ماسبق نمی‌شود.

ماده ۱۵:

نسبت عوارض شهر، روستا و شهرک با درآمدها، عرضه کالاها و خدمات و سایر موضوعات حداکثر براساس نرخ است که سالانه توسط وزارت کشور پیشنهاد شده است و به تصویب هیات وزیران می‌رسد. مادام که این نسبت در هر سال به تصویب نرسیده است، نسبت تعیین شده در سال قبل مجری خواهد بود. برای تعیین حداکثر (سقف) نسبت عوارض به درآمدها و عواید محلی باید استاندارد هزینه‌های عمرانی، اداری و خدماتی شهرداریها توسط وزارت کشور با هماهنگی کمیته موضوع تبصره ماده (۱۱) این آیین‌نامه تنظیم و به هیات وزیران ارایه گردد. در تنظیم استانداردها باید سهم هزینه‌هایی که به موجب تصمیمات مراجع ملی یا فرامحلی در طرح‌های عمرانی و یا خدماتی و یا اجرای طرح‌های جامع و هادی در شهرها، شهرکها و روستاها ایجاد می‌شود، به طور جداگانه مشخص گردد.

تبصره: در سال جاری و مادام که استانداردها و نسبت‌های موضوع این ماده تعیین نشده‌اند، مجموع عوارض وصولی در هر محل با رعایت ماده (۳) این آیین‌نامه نباید در مورد درآمدها بیش از حداکثر دو درصد درآمد سالانه، در مورد فروش کالاها یا خدمات بیش از حداکثر دو درصد قیمت عمده فروشی و در مورد دارایی و ثروت بیش از حداکثر نیم درصد ارزش معاملاتی آن با احتساب میزان عوارض قابل وصول موجود باشد.

ماده ۱۶:

شوراهای می‌توانند براساس اختیارات قانونی خود از طریق جلب مشارکت مردم با استفاده از روش انتشار اوراق مشارکت و سایر روشها با رعایت قوانین و مقررات مربوط نسبت به تعمیم منابع مالی مورد نیاز اتخاذ تصمیم نمایند.

ماده ۱۷:

وزارت کشور مکلف است با همکاری سازمانها و مراکز ذی‌ربط آموزشهای لازم را جهت توجیه این آیین‌نامه و سایر آیین‌نامه‌های مربوط به اعضای شوراهای ارایه نماید. وزارت کشور مسئول نظارت بر حسن اجرا و رعایت این آیین‌نامه در مورد مصوبات مربوط به وضع عوارض توسط شوراهای در سراسر کشور است.

ماده واحده - به وزارت کشور اجازه داده می‌شود به منظور اداره امور روستاها، سازمانی به نام دهیاری با توجه به موقعیت محل با درخواست اهالی و به صورت خودکفا با شخصیت حقوقی مستقل در این روستاها تاسیس نماید. این سازمانها نهادهای عمومی غیر دولتی محسوب می‌گردند.

تاسیس دهیارهای مذکور به هیچ وجه مانع اقدامات و کمکهای دولت در جهت رسیدگی به عمران و آبادی روستاهای مذکور نخواهد شد.

تبصره ۱- آیین نامه نحوه اداره امور و مقررات استخدامی و مالی دهیارها توسط وزارت کشور تهیه و به تصویب هیات وزیران خواهد رسید.

تبصره ۲- اساسنامه و تشکیلات سازمان دهیارها توسط وزارت کشور با همکاری سازمان امور اداری و استخدامی کشور تهیه و به تصویب هیات وزیران خواهد رسید.

تبصره ۳- بودجه دهیارها و اعتبارات مورد نیاز اداره امور روستا بپیشنهاد دهیار به تصویب شورای اسلامی روستا خواهد رسید.

آیین نامه اجرایی تشکیلات، انتخابات داخلی و امور مالی شوراهای اسلامی روستا و نحوه انتخاب دهیار

مصوب هیات وزیران ۱۱/۱/۱۳۷۸

هیات وزیران در جلسه مورخه ۱۱/۱/۱۳۷۸ بنا به پیشنهاد وزارت کشور و به استناد ماده (۹۴) قانون تشکیلات، وظایف و انتخابات شوراهای اسلامی کشور و انتخاب شهرداران مصوب ۱۳۷۵ آیین نامه اجرایی تشکیلات، انتخابات داخلی و امور مالی شوراهای اسلامی روستاها و نحوه انتخاب دهیار را به شرح زیر تصویب نمود:

ماده ۱:

در این آیین نامه جهت رعایت اختصار به جای عبارت قانون تشکیلات و وظایف و انتخابات شوراهای اسلامی کشور و انتخاب شهرداران مصوب ۱۳۷۵/۳/۱ عبارت قانون شوراهای اسلامی کشور و به جای عنوان شورای اسلامی روستا و حوزه انتخابیه شورای اسلامی روستا به ترتیب از کلمه های شورا و روستا استفاده می‌شود.

ماده ۲:

اعضای شورا موظفند حداکثر ظرف مدت یک هفته پس از قطعی شدن انتخابات در روزی که بخشداری به طور کتبی اعلام می‌نماید اولین جلسه خود را در حضور بخشدار یا نماینده وی و به ریاست مسن ترین عضو حاضر تشکیل دهند و به شرح زیر سوگند یاد کنند و آن را امضا نمایند:

من در برابر کلام... مجید: به خداوند متعال سوگند یاد می‌کنم و با تکیه بر شرف انسانی خویش تعهد می‌نمایم که در حفظ امانت و انجام هر چه بهتر وظایفم و خدمت به مردم کوشا باشم و قانون اساسی و سایر قوانین و مقررات کشور را در چارچوب وظایف و اختیارات خود مراعات نمایم و در همه زمینه‌ها عدالت و انصاف را در نظر داشته و مادام که در شورای اسلامی روستا عضویت دارم در رعایت صرفه و صلاح و پیشرفت امور روستا اهتمام نمایم.

تبصره ۱- پیروان اقلیتهای دینی رسمی، به جای کلام... مجید باید به کتاب مقدس خود سوگند یاد کنند.

تبصره ۲- هرگاه فرد جدیدی به عضویت اصلی شورا داخل شود موظف است در ابتدای اولین جلسه حضور در شورا به ترتیب مذکور در متن ماده، سوگند یاد نماید.

ماده ۳:

سیمت اعضا در شوراهای پنج عضو عبارت از رئیس، نایب رئیس و حداقل یک منشی و در شوراهای دارای سه عضو رئیس، نایب رئیس و منشی می‌باشد که برای مدت دو سال از سوی اعضای شورا انتخاب می‌شوند.

ماده ۴:

در اولین جلسه شورا، پس از انجام مراسم تحلیف، در حضور بخشدار یا نماینده وی اعضای حاضر باید اقدام به برگزاری انتخابات داخلی نموده از بین خود هیات رئیسه شورای مذکور، در ماده (۳) این آیین نامه رابرای مدت دو سال انتخاب نمایند.

ماده ۵:

در صورتی که هر یک از اعضا بنا به دلایلی از عضویت شورا خارج شود، شورا موظف است در اولین جلسه پس از قطعیت یافتن خروج آن عضو مراتب را کتباً به بخشداری محل گزارش دهد تا بخشداری از اعضای علی‌البدل با احتساب آرای آنان دعوت به شرکت در جلسات و طی مراحل مورد نیاز، مانند صدور کارت شناسایی و اطلاع از سمت عضو جدید در شورا را بنماید.

تبصره: در صورتی که عضو خارج شده از شورا رییس یا نایب رییس باشد شورا باید در جلسه‌ای، با هماهنگی بخشدار و حضور نماینده وی، رییس یا نایب رییس را برای مدت باقیمانده هیات ریسه انتخاب نماید.

ماده ۶:

فرد یا افرادی که از عضویت شورا خارج می‌شوند موظفند حداکثر ظرف مدت دو روز پس از قطعیت خروج، کارت عضویت خود را تحویل بخشداری ذی‌ربط نمایند و رسید دریافت دارند.

ماده ۷:

مهر شورا، حداکثر ظرف مدت یک هفته از شروع به کار رسمی شورا توسط بخشدار تحویل رییس شورا می‌گردد.

ماده ۸:

اعضای شورا حق تفویض اختیارات خود را به سایرین اعم از عضو و غیر عضو ندارند.

ماده ۹:

شورای روستاهای واقع در حریم شهرها موظف به رعایت مقررات مربوط به حریم شهرها می‌باشند.

ماده ۱۰:

رییس شورا مانند سایر اعضا دارای یک حق رأی می‌باشد و وظایف او عبارت است از مسئولیت امور اداری و مالی شورا، تنظیم بودجه شورا، تعیین زمان و اداره جلسات عادی و فواید شورا و در صورت لزوم دعوت از اعضا جهت شرکت در جلسات تقسیم کار بین اعضا برای پیگیری مصوبات دفاع از حقوق و منافع شورا در مقابل غیر و اقامه دعوی درخواست گزارش کار از اعضا، امضا و مهر کردن کلیه اسناد و مکاتبات شورا، ایجاد هماهنگی و ارتباط با شورای اسلامی بخش، دهداری و سایر دستگاههای اجرایی، پیگیری امور مربوط به دهیاری و درخواست گزارش کتبی عملکرد ماهانه از دهیار.

تبصره: در صورت عدم حضور رییس شورا، مسئولیت اداره جلسات شورا و سایر وظایف به عهده نایب رییس آن می‌باشد.

ماده ۱۱:

وظایف منشی یا منشیان شورا عبارت از تهیه و تدوین صورت جلسات، تهیه متن نامه‌ها، ثبت و شماره گذاری آنها، تهیه گزارش از عملکرد شورا، حفظ و نگهداری دفاتر و صورت جلسات در محل شورا، انجام امور خزانه‌داری شورا از قبیل مسئولیت حسابداری، همکاری با رییس شورادر تنظیم بودجه و اصلاح یا متمم آن، تنظیم صورتهای مالی شورا، ثبت وضبط صورت کلیه اموال و داراییهای شورا و حسابرسی اولیه از فعالیتهای مالی شورا و دهیار از قبیل درآمدها، هزینه‌ها و موجودی در پایان هر سال مالی طبق فرمهای دریافتی می‌باشد.

تبصره: در صورت غیبت منشی یا منشیان شورا، وظایف آنان از سوی نایب رییس شورا انجام می‌شود.

ماده ۱۲:

جلسات شورا با حضور حداقل ۲ نفر در شوراهای دارای ۳ عضو و ۴ نفر در شوراهای دارای ۵ عضو تشکیل می‌شود و تصمیمات آن با رأی اکثریت مطلق حاضران معتبر می‌باشد.

تبصره: حداقل آرای لازم برای تصویب تصمیمات در جلساتی که با ۵ یا ۴ نفر تشکیل می‌شود سه رأی و در جلساتی که با ۳ یا ۲ نفر تشکیل می‌یابد دو رأی می‌باشد.

ماده ۱۳:

محل دهیاری و محل تشکیل جلسات شورا و همچنین مکان نگهداری دفاتر اسناد و مدارک شورا باید در مکان مشخص و مناسب بوده و با هماهنگی شورای بخش تعیین شود.

ماده ۱۴:

جلسات شورا به طور مستمر ماهی دوبار تشکیل می‌شود و در صورت نیاز جلسات فواید و اضطراری شورا با پیشنهاد دهدار، دهیار رییس شورا یا سه نفر از اعضا در شوراهای دارای پنج عضو و دو نفر از اعضا در شوراهای دارای سه عضو تشکیل می‌شود.

ماده ۱۵:

شورا با تعیید شورای بخش می‌تواند فعالیتهای سالانه و همچنین برنامه‌های آینده شورا را که جنبه عمومی دارد پس از تصویب در جلسات شورا با وسایل ممکن به اطلاع اهالی روستا برساند.

ماده ۱۶:

هر گاه شورا نظرخواهی از اهالی حوزه انتخابیه خود در زمینه موضوع یا موضوعاتی را ضروری تشخیص دهد با تعیین بخشدار ذی ربط می تواند اقدام به تشکیل جلسه عمومی از اهالی نماید.

ماده ۱۷:

موضوع یا موضوعات مختلف قابل طرح در شورا با تشخیص رییس درخواست هر یک از اعضا یا تقاضای کتبی شورای اسلامی بخش، بخشدار یا دهیار ذی ربط در دستور کار شورا قرار می گیرد.

ماده ۱۸:

صورت جلسات شورا باید به گونه ای تنظیم شود که در آن تاریخ و دستور کار هر جلسه، اسامی اعضای حاضر و غایب، تعداد آرای مثبت و منفی اعضا به هر یک از موضوعات مورد بحث، اسامی مدعوین و حاضران به همراه ریوس مطالب مطروح در جلسه و تمامی مصوبات آمده باشد.

تبصره ۱- کلیه اعضای حاضر باید ذیل صورت جلسات شورا را امضا یا مهر نمایند.

تبصره ۲- مدعوین و حاضران در صورت تشخیص شورا می توانند ذیل صورت جلسات را امضا، انگشت یا مهر نمایند.

ماده ۱۹:

شورا موظف است در پایان هر جلسه نسخه ای از کلیه مصوبات خود در آن جلسه و در صورت نیاز به پیوست سوابق و مطالب مفید دیگر را جهت اطلاع بخشدار و شورای اسلامی بخش ذی ربط ارسال دارد همچنین نسخه ای از مصوباتی را که مربوط به دستگاههای دیگر است به آن دستگاه ارسال دارد.

ماده ۲۰:

شورا موظف است در پایان نیمه دوم فروردین هر سال گزارش کار سالانه خود را طبق فرمهای دریافتی در سه نسخه تنظیم و نسخه اصل را جهت اطلاع شورای اسلامی بخش و نسخه دوم را به منظور اطلاع بخشدار محل ارسال کند و نسخه سوم را به عنوان سابقه در بایگانی شورا ثبت و نگهداری نماید.

ماده ۲۱:

تمامی مکاتبات شورا باید طبق فرمهای دریافتی دارای تاریخ، شماره ثبت در دفتر شورا، نام کامل گیرنده و موضوع نامه باشد و حداقل در چهار نسخه تنظیم شود و نسخه اول برای اداره یا سازمان مورد نظر و نسخه دوم برای بخشدار و نسخه سوم برای شورای اسلامی بخش ارسال و نسخه چهارم به عنوان سابقه در بایگانی شورا نگهداری شود.

ماده ۲۲:

تمامی مکاتبات شورا باید ممهور به مهر شورا و امضای رییس و در صورت غیبت او نایب رییس شورا باشد.

ماده ۲۳:

شورا می تواند با مسئولان اجرایی تا سطح شهرستان مستقیماً مکاتبه نماید و در صورت نیاز به مکاتبه با مسئولان بالاتر از طریق شورای اسلامی بخش و در صورت نبودن شورای بخش از طریق بخشدار محل اقدام نماید.

ماده ۲۴:

شورا باید دارای دفاتر مجزایی جهت ثبت صورت جلسات، حضور و غیاب اعضا در جلسات و نامه های دریافتی و ارسالی طبق دستورالعملهای مربوط باشد.

ماده ۲۵:

مصوبات شورا پس از ده روز از تاریخ ابلاغ قابل اجراست. مگر آنکه طرف مدت مزبور مسئولان اجرایی مربوط به مصوبه اعتراض نمایند که در این صورت با رعایت ماده (۸۰) قانون شوراهای اسلامی کشور عمل خواهد شد. نظر هیات حل اختلاف استان مبنی بر تعیین یا رد مصوبه قطعی و لازم الاجرا است. چنانچه هیات حل اختلاف استان طرف مدت ۱۵ روز نظر خود را اعلام ننماید مصوبه لازم الاجرا است.

ماده ۲۶:

در صورت نیاز به حضور دهیار در جلسات، شورا می تواند طی دعوتنامه کتبی و با تعیین زمان و دستور کار جلسه از او جهت شرکت دعوت به عمل آورده و دهیار موظف به شرکت در جلسه مزبور می باشد.

ماده ۲۷:

در صورت خودداری دهیار از شرکت در جلسه، شورامی تواند به دهیار تذکر کتبی دهد و در صورت تکرار مجدد توبیخ و یا بر طبق ضوابط و مقررات مربوطه وی را عزل نماید.

ماده ۲۸:

در صورت درخواست کتبی شورای بخش، بخشدار و یا دیگر دستگاههای وظیفه‌مند در روستا و دهیار ذی‌ربط از شورا جهت تشکیل جلسه مشتمل بر زمان دستور کار و ضرورت تشکیل جلسه، شورا موظف به برگزاری جلسه فوالمعاده می‌باشد.

ماده ۲۹:

شورا در صورت نیاز و با مسئولیت خود می‌تواند به منظور مشورت در زمینه موضوع یا موضوعاتی که در دستور کار خود قرار داده است از نمایندگان دستگاههای ذی‌ربط در روستا و یا شخص یا اشخاص غیر عضو دعوت به همکاری نماید.

ماده ۳۰:

شورا می‌تواند در ارتباط با وظایف خود اطلاعات مورد نیاز را از دستگاهها، ادارات و سازمانهای دولتی، درخواست نماید و آن ادارات و سازمانها موظف به همکاری می‌باشند.

ماده ۳۱:

شورا مکلف است یک ماه قبل از انقضای مدت قانونی خود صورتی از کلیه فعالیتها، طرحها و برنامه‌هایی که در طول دوره فعالیت قانونی خود به اجرا گذارده است و یا در دست اجرا دارد در سه نسخه تهیه و نسخه اول و دوم را برای شورای اسلامی بخش و بخشداری ذی‌ربط ارسال و نسخه آخر را جهت ثبت در سوابق شورا نگهداری نماید.

ماده ۳۲:

هر گاه عضوی بیش از ۶ جلسه متوالی و یا دوازده جلسه غیرمتوالی در طول یکسال بدون داشتن عذر موجه (به تشخیص شورا) در جلسات شورا شرکت نکند، موضوع برای سلب عضویت وی به هیات حل اختلاف استان موضوع ماده (۸۲) قانون شوراهای اسلامی کشور ارجاع خواهد شد.

ماده ۳۳:

در صورت درخواست بخشداری ذی‌ربط مبنی بر معرفی عضو منتخب شورا برای تکمیل اعضای شورای اسلامی بخش، شورا موظف است فردی را از بین اعضای خود انتخاب و در موعد مقرر به بخشداری معرفی نماید.

ماده ۳۴:

ماده ۳۴- هرگاه شورا در اثر فوت، استعفا و یا سلب عضویت اعضای اصلی و علی‌البدل حد نصاب لازم، مندرج در ماده (۱۳) این آیین‌نامه را برای تشکیل جلسات از دست دهد طبق ماده (۳۱) قانون شوراهای اسلامی کشور عمل می‌شود.

ماده ۳۵:

شورا موظف به همکاری با شورای اسلامی بخش جهت گردآوری اطلاعات صحیح به منظور وضع عوارض متناسب با تولیدات کشاورزی و درآمدهای کسب و پیشه اهالی روستا به منظور تعمیم بخشی از بودجه‌های عمرانی حوزه بخش می‌باشد.

ماده ۳۶:

شورا موظف است بر حسن اجرای مقررات مربوط به جمع‌آوری عوارض وضع شده از سوی شورای اسلامی بخش و واریز آن به حسابهای مربوطه از سوی مؤدیان و یا دهیار، نظارت کامل داشته باشد.

ماده ۳۷:

تمامی درآمدها اعم از کمکهای بلاعوض مردم، عوارض دریافتی از اهالی، در صورت تخصیص، کمکهای دولت برای اجرای برنامه‌های عمرانی و سایر ردیفهای دریافتی باید بر طبق برنامه‌هایی که قبلاً به صورت بودجه سالانه و در قالب طرحهای عمرانی و یا مصارف جاری به تصویب شورا و تعیید شورای اسلامی بخش رسیده است و با رعایت قوانین و مقررات مربوطه به مصرف عمران و آبادانی روستا برسد.

تبصره ۱- در صورت نیاز به اجرای برنامه جدید در طی ایام سال و پس از تصویب بودجه سالانه، شورا می‌تواند در صورت الحاق به بودجه سالانه آن برنامه را تنظیم و پس از تعیید شورای بخش اجرا نماید.

تبصره ۲- در مواردی که طرحهای مشترک به وسیله چند روستا به‌مورد اجرا گذارده می‌شود انجام آن علاوه بر تصویب شورا، باید با هماهنگی شورای اسلامی بخش باشد.

ماده ۳۸:

شورا و دهیار موظفند به منظور حفظ و نگهداری کلیه وجوه دریافتی و درآمدهایی که در طول هر دوره فعالیت قانونی تحصیل می‌نمایند حسابی را در نزد یکی از نزدیکترین شعب بانکهای کشور به نام شورا افتتاح نمایند و تمامی وجوه نقد را به محض وصول به آن حساب واریز کنند.

ماده ۳۹:

هر گونه برداشت از حساب موجودی و اعتبارات شورا، باید در قالب بودجه سالانه و طرحها و مخارجی که از قبل به تصویب شورا رسیده است، با امضای رییس و امضای منشی و مهر شورا باشد.

ماده ۴۰:

شورا مکلف است کلیه فعالیتهای مالی خود و دهیاری را اعم از درآمد، مخارج و مانده حسابها، به طور نوبه‌ای و بر طبق فرمهای دریافتی به اطلاع شورای اسلامی بخش برساند.

ماده ۴۱:

شورا باید در پایان هر سال مالی ترازنامه مالی خود و دهیاری را طبق فرمهای دریافتی جهت اطلاع عموم اهالی به طریق ممکن انتشار دهد.

ماده ۴۲:

شورا موظف است در پایان هر سال شمسی و با توجه به برنامه‌های چهار ساله دوره خود و برآورد عواید و درآمدهای سال آتی بودجه جاری و عمرانی شورا برای سال آینده را در سه نسخه تنظیم نماید و در اولین روز اسفند همان سال نسخه اصل را برای بخشدار مربوطه و نسخه دوم را به شورای اسلامی بخش ارسال و نسخه سوم را به عنوان سابقه در دفاتر شورا بایگانی نماید.

تبصره: شورای اسلامی بخش و بخشدار مربوطه می‌توانند نظرات اصلاحی و تکمیلی خود را حداکثر تا دو هفته قبل از پایان سال به شورا اعلام نمایند تا در صورت تجدیدنظر آن را در شورا مطرح و پس از تصویب به صورت متمم بودجه به مراجع مذکور ارسال دارند.

ماده ۴۳:

تمامی اموال دهیاری اعم از منقول و غیر منقول به ترتیب تحویل اعضای شورا و دهیار می‌باشد و اعضای شورا و دهیار در مقابل حفظ و نگهداری آن مسئول می‌باشند.

ماده ۴۴:

خرید یا فروش اموال منقول و غیر منقول و اجاره مکانهای لازم برای شورا و دهیاری یا کرایه دادن اماکن متعلق به دهیاری، با تصویب دو سوم کل اعضا و طی ضوابط قانونی قابل اجرا می‌باشد و خرید یا فروش اموال غیر منقول شورا و دهیاری علاوه بر تصویب دو سوم اعضا و طی مراحل فوق باید با توافق شورای اسلامی بخش صورت گیرد.

تبصره: عواید حاصل از فروش و اجاره داراییهای دهیاری باید به محض دریافت به حساب بانکی دهیاری واریز شود.

ماده ۴۵:

مخارج اداری شورا از قبیل تهیه اثاثیه و وسایل اداری، دفاتر و حق الزحمه شرکت اعضا در جلسات، از محل بودجه ماده (۳۷) این آیین‌نامه تعیین می‌شود.

تبصره: نحوه و میزان حق الزحمه شرکت اعضا در جلسات طبق دستورالعملی است که وزارت کشور تهیه و به تصویب هیات وزیران می‌رسد.

ماده ۴۶:

دهیار موظف است در پایان دوره فعالیت قانونی خود صورت‌کاملی از کلیه اموال و داراییهای شورا و دهیاری را تنظیم و در اولین روز شروع به کار رسمی دهیار جدید آن را به وی طبق صورتجلسه جدید تحویل نماید و نسخه‌هایی از آن را به شورای اسلامی روستا، بخش و بخشدار ذی‌ربط ارسال نماید.

ماده ۴۷:

فعالیت دهیار در سمت دهیار، تمام وقت می‌باشد و حقوق‌ماهانه وی از محل بودجه ماده (۳۹) این آیین‌نامه با تصویب شورا تعیین می‌شود.

تبصره ۱ در حوزه انتخابیه کمتر از ۱۵۰۰ نفر جمعیت، فعالیت دهیار نیمه وقت می‌باشد و در صورت نیاز به کار تمام وقت، با توافق شورای بخش و راههای تعیین حقوق وی امکان‌پذیر می‌باشد.

ماده ۴۸:

چنانچه شورا به وجود فردی شاغل در دستگاههای دولتی و یا وابسته به دولت برای تصدی سمت دهیار نیاز داشته باشد می‌تواند به‌عنوان معذور به خدمت از طریق بخشدار از سازمان متبوع درخواست نماید.

ماده ۴۹:

شورا موظف است ظرف مدت ۱۵ روز پس از آغاز دوره فعالیت قانونی با توجه به مفاد ماده (۵۵) این آیین‌نامه فردی را به عنوان دهیار انتخاب و به منظور صدور حکم و کارت دهیاری به بخشدار ذی‌ربط معرفی نماید.

ماده ۵۰:

شورا حق نظارت بر حسن اداره دهیاری، اجرای مصوبات شورا و حفظ و نگهداری سرمایه‌ها و داراییهای نقدی و جنسی منقول و غیرمنقول که در اختیار دهیاری می‌باشد و همچنین حساب درآمد و هزینه آن را دارد.

ماده ۵۱:

شرایط احراز سمت دهیار:

الف) تابعیت کشور جمهوری اسلامی ایران

ب) اعتقاد به مبانی جمهوری اسلامی و قانون اساسی

ج) داشتن حداقل ۲۵ سال و حداکثر ۶۵ سال سن و حتی‌المقدور تأهل

د) سکونت در زمان تصدی سمت دهیار در روستا

هـ) برخورداری از توانایی جسمی و روحی برای انجام کار

و) دارا بودن حداقل مدرک تحصیلی دیپلم

تبصره: در صورت عدم وجود فرد با تحصیلات مناسب، شورا می‌تواند باتوافق شورای بخش نسبت به تعیین فردی با تحصیلات کمتر برای تصدی سمت دهیار اقدام نماید.

ز) داشتن حسن شهرت و عدم اعتیاد به مواد مخدر.

ح) نداشتن سابقه محکومیت کیفری که موجب محرومیت از تمام یا بعضی حقوق اجتماعی باشد.

ط) داشتن کارت پایان خدمت وظیفه عمومی و یا معافیت دائم از خدمت

ی) عدم اشتغال به کار دولتی در زمان تصدی سمت دهیاری

ک) اشتغال تمام وقت در سمت دهیاری

ل) دهیار نمی‌تواند همزمان عضو شورای روستا باشد

تبصره: در حوزه‌های انتخابیه کمتر از ۱۵۰۰ نفر جمعیت که دهیار به‌طور نیمه‌وقت فعالیت می‌نماید رعایت بند «ی» و «ک» الزامی نمی‌باشد.

ماده ۵۲:

مدت خدمت دهیار از زمان صدور حکم شروع به کار رسمی چهار سال می‌باشد و انتخاب مجدد وی بلامانع است.

تبصره: دهیار موظف است حداکثر یک هفته پس از پایان خدمت از سمت دهیاری، کارت و حکم خود را تسلیم شورا نماید.

ماده ۵۳:

دهیار موظف است در بدو خدمت و پس از آن در مواقعی که از قبل توسط بخشدار اعلام می‌گردد براساس برنامه‌های پیش‌بینی شده از سوی وزارت کشور آموزشهای مورد نیاز را طی نماید.

ماده ۵۴:

خدمت دهیار در موارد زیر به پایان می‌رسد:

۱- فوت و جنون

۲- از دست دادن هر یک از شرایط احراز سمت دهیار به تشخیص شورای روستا

۳- قبول استعفا از سمت دهیاری توسط شورا

۴- عزل دهیار با رأی اکثریت اعضای شورا (با رعایت مقررات مربوطه)

۵- عدم حضور در محل خدمت بیشتر از ۱۵ روز بدون کسب مجوز از شورا و یا نداشتن عذر موجه به تشخیص شورا

۶- صدور حکم محکومیت از طرف مراجع صالح قضایی مبنی بر انفصال از خدمت

ماده ۵۵:

چنانچه یک یا چند نفر از اعضای شورا نسبت به عملکرددهیار یا عملیات دهیاری اعتراض و یا ایرادی داشته باشند ابتدا توسط رییس شورا موارد را به صورت واضح به دهیار تذکر کتبی خواهند داد و در صورت عدم رعایت مفاد مورد تذکر موضوع به صورت سؤال مطرح خواهد شد که در این صورت رییس شورا سؤال را کتباً به دهیار ابلاغ خواهد کرد و حداکثر ظرف مدت ده روز پس از ابلاغ دهیار موظف به حضور در جلسه عادی یا فوآلعهاده شورا و پاسخ به سؤال می‌باشد. چنانچه دهیار از حضور استنکاف ورزیده و یا پاسخ قانع کننده تشخیص داده نشود، طی جلسه دیگری موضوع مورد بررسی قرار می‌گیرد و شورا می‌تواند با رأی اکثریت مطلق اعضا، دهیار را برکنار کند و فرد جدیدی را انتخاب نماید.

ماده ۵۶:

دهیار موظف است گزارشهای مورد درخواست شورا را تهیه و در موعد مقرر برای آن ارسال نماید و در صورت تقاضای شورا مبنی بر حضور دهیار و پاسخگویی به سؤالات، در رأس موعد و محل مقرر اقدام نماید.

ماده ۵۷:

دهیار موظف است گزارش ماهانه فعالیتهای دهیاری را برای شورا و رونوشت آن را برای بخشدار به طور مکتوب ارسال نماید.

ماده ۵۸:

دهیار باید تابلویی از ساعات حضور و کار خود در محل دهیاری را برای اطلاع اهالی در مکانی مناسب نصب نماید.

ماده ۵۹:

به منظور اجرای مطلوب و هماهنگ قانون شوراهای اسلامی کشور در روستاها، وزارت کشور مسئول آموزشهای لازم اعضای شوراها و نیز مجریان این قانون می‌باشد و نیز موظف است آیین‌نامه‌های اجرایی مورد نیاز را تهیه و پس از تصویب هیات وزیران برای اجرا ابلاغ نماید.